

§ 165

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin ym. aloitteesta, joka koskee Kivikon metsän ottamista mukaan luonnonsuojeluohjelmaan

HEL 2022-005408 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut alkaa valmistella uutta luonnonsuojeluohjelmaa vuonna 2023. Kivikon metsän suojelu niin laajana kokonaisuutena kuin mahdollista otetaan tarkasteluun uutta ohjelmaa valmisteltaessa.

Nykyisessä luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 Kivikon metsäalueen pohjoisosa on osoitettu suojeltavaksi luonnonsuojelualueena. Suojelualueen perustamisesitys sekä hoito- ja käyttösuunnitelma olivat kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsittelyssä 29.6.2022. Jaosto päätti esittää suojeltavaksi 10,66 hehtaarin laajuista aluetta, joka on laajempi kuin luonnonsuojeluohjelmassa mainittu pinta-ala (5,57 ha). Laajennusta esitettiin kasvi-, luontotyyppi-, maisema-, virkistys- ja geologisten arvojen perusteella.

Kuten aloitteessa mainitaan, nyt suojeluun esitetty alue on kuitenkin vain pieni osa Kivikon metsäalueesta, ja suojelun ulkopuolelle jää useita luontoarvoja. Suojelematta jää esim. laajoja alueita METSO I- ja II-luokan kalliometsiä sekä yksi Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen kangaskorpi, jonka edustavuus on hyvä. Suojelun ulkopuolelle jää myös useita alueen geologisesta historiasta kertovia merkkejä: hiidenkirnuja, siirtolohkareita ja yksi muinaisrantakivikko. Kivikon eteläinen metsä on II-arvoluokan kääpäalue, ja siellä esiintyy kaksi valtakunnallisesti silmälläpidettävää kääpälajia.

Laajemmassa seudullisessa tarkastelussa Kivikon metsäalue on tärkeä vihersormen osa yhdistäessään eteläpuolellaan sijaitsevat Vanhankaupunginlahden ja Hallainvuoren metsät Vantaan Vaaralaan ja sitä kautta edelleen pohjoisempaan sijaitseviin laajempiin metsäalueisiin. Viher-sormen toimivuutta Helsingissä tosin rajoittavat suurten liikenneväylien, Kehä I:n ja Porvoonväylän, linjaukset.

29.09.2022

Luonnonsuojeluohjelmaa valmisteltaessa nostetaan esiin myös luontoympäristön virkistysarvot ja merkitys ihmisten terveydelle. Ulkona liikumisen ja luontoharrastusten mahdollistaminen on tärkeä osa luonnonsuojelualueiden käytön suunnittelua. Helsingin kaltaisessa suuressa kaupungissa, missä ihmisiä on paljon, haasteena on käytön ohjaaminen siten, että voidaan samanaikaisesti turvata luontoarvot ja mahdollistaa virkistyskäyttö eri tavoin.

Luonnonsuojeluohjelman valmistelussa kuullaan asukkaiden lisäksi relevantteja yhdistyksiä. Yksittäisen luonnonsuojelualueen perustamisen yhteydessä osallistetaan kyseisen alueen asukkaita sekä alueella toimivia harrastus- ja ympäristöjärjestöjä, kouluja, päiväkoteja ja muita laitoksia.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 13.04.2022 Hjelt Jenni Kivikon metsä luonnonsuojelualueeksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Jenni Hjelt ja 28 muuta kaupunginvaltuutettua ovat tehneet 13.4.2022 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 on määritelty kyseisenä ajanjaksona perustettavat luonnonsuojelualueet. Yksi niistä on Kivikon ulkoilupuiston kallioalue alueen pohjoisosassa, jonka suojelu toteutuu jo tänä vuonna.

Edellä mainittu uusi suojelualue on pinta-alaltaan pieni (5,57 ha). Kivikon metsäalue kokonaisuudessaan on kokonaisuudessaan laaja (45,7

29.09.2022

ha), erämaamainen kaupunkimetsä. Metsä kuuluu merkittävään Viikki-Kivikko-vihersormeen. Kivikon metsä on osa tärkeää ekologista verkostoa ja viheryhteyttä, joka on elintärkeä luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta ja luontokadon ehkäisyssä.

Alueesta merkittävä osa on METSO-kriteerit täyttävää vanhaa, monimuotoista metsää. Alueella on paljon eri-ikäistä ja monilajista puustoa sekä lahoppua ja kääpiä. Alue on liito-oravan elinalueeksi sopivaa ja sijaintinsa puolesta osana metsäverkostoa liito-oravalle olennaisen tärkeä leviämisreitti itään.

Kyseessä on myös tärkeä lintu- ja kasvikohte. Kivikon metsään kohdistuu parhaillaan ja tulevaisuudessa eri hankkeiden kautta useita metsäalaa pienentäviä ja monimuotoisuutta vähentäviä rakentamishankkeita ja suunnitelmia.

Helsinki on kaupunkistrategiassaan 2021–2025 sitoutunut metsäisen verkoston säilyttämiseen ja metsien luonnollisen vanhenemisen edistämiseen, sekä linjannut, että kaikilla kaupunkilaisilla on lyhyt matka lähiluontoon. Lisäksi Helsinki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta sekä vähentämään asuinalueiden eriytymistä. Lähimetsien merkitys korostuu alueilla, joissa on paljon pienituloisia ja lapsia ja jossa pääasiallinen arkiliikuntamuoto on ulkoilu, hiihto ja kävely. Kivikon ja koko Mellunkylän alue on tällainen. Lähimetsät kannustavat spontaaniin liikkumiseen niitakin, jotka liikkuvat ja harrastavat liikuntaa vähiten.

Tässä aloitteessa tarkoitettu Kivikon metsä (Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015—2024 Tattariharjun metsä) täyttää Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa mainitut metsäverkostonselvityksen kriteerit.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki valmistelee koko Kivikon metsän suojelemista niin, että metsä otettaisiin lähitulevaisuudessa mukaan Helsingin luonnonsuojeluohjelmaan.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 29.9.2022 mennessä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 32062

29.09.2022

Asia/3

hanna.seitapuro(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 13.04.2022 Hjelt Jenni Kivikon metsä luonnonsuojelua-
luueksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano